

LBRIS

We know
books

Aslak Nore

Cimitirul mării

Titlul original: *Havets kirkegård*

Copyright © Aslak Nore. *Havets kirkegård*.

Published by H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo 2021

Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2026 pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1

e-mail: redactia@crimescenepress.ro

tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43

www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NORE, ASLAK

Cimitirul mării / Aslak Nore ; trad. din lb. norvegiană de Iulia

Dromereschi. - București : Crime Scene Press, 2026

ISBN 978-630-6542-71-0

I. Dromereschi, Iulia (trad.)

821.113.5

Coperta: MIHAIL COȘULEȚU

Redactor: HORIA NICOLA URSU

Corectură: RUXANDRA MANUELA ARION

Tehnoredactor: LAURA TIBĂR

Bun de tipar: martie 2026

Tipărit în România

Romanul de față a apărut cu sprijin financiar din partea NORLA,
Norwegian Literature Abroad.

NORLA
Norwegian
Literature Abroad

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Aslak Nore

Cimitirul mării

traducere din limba norvegiană
de Iulia Dromereschi

CRIME SCENE PRESS
2026

PARTEA I: PLONJON

CAPITOLUL I

Un șoim gata de zbor

De cine știe câtă vreme, bunica prezisese că averea familiei avea să dispară înaintea ei. Ce voia să se înțeleagă din profeția ei, de fapt – dacă se declara nemuritoare sau arunca un blestem asupra urmașilor –, nu știa nimeni. Nu degeaba Vera Lind era scriitoare, iar dintre toate poveștile sale, niciuna n-o speria mai tare pe Sașa decât aceea.

De fapt, fusese botezată Alexandra Falck, dar bunica ei din partea tatălui insistase, încă din copilărie, să-i spună Sașa, ori *Sașenka*, adică „micuța Sașa”, ca omagiu strămoșului rus pe care nimeni nu-l văzuse nici măcar într-o fotografie.

Suferind de insomnie, se ridicase din pat devreme, îmbrăcase un pulover pe gât, bleumarin, și un blazer de tweed. Ținuta protocolară era importantă pentru sarcinile dificile. Cu o zi înainte descoperise că unul dintre doctoranzii care lucra la arhivele pe care le coordona consultase documentele care constituiau raportul anual al fundației pentru anul 1970, încălcând astfel clauza de confidențialitate pe care o semnase. Angajamentele nerespectate erau un aspect pe care ea îl lua cât se poate de în serios.

Era neplăcut că un doctorand scotocise prin arhive, dar ea recunoștea simptomul. Simțea, așa cum simți în aer schimbarea anotimpurilor, că povești rămase ascunse multă vreme erau pe cale să iasă la suprafață.

Ce voia să spună, de fapt, bunica ei prin „adevărul și loialitatea față de familie se bat uneori cap în cap”?

Sașa a ieșit din fosta casă a portarului, în care locuia împreună cu familia. Fetițele erau la un cuplu de prieteni, în cabana lor. Mads plecase în Asia, cu serviciul. La începutul căsniciei, acesta îndrăznise să lase să se înțeleagă că riscau să se sufocă locuind pe o proprietate unde se aflau deopotrivă sediul firmei de familie și alți câțiva membri ai clanului. Sașa se înfuriase teribil, așa cum se întâmplă adesea când cineva remarcă un adevăr deranjant despre ceva drag.

Nici nu s-a pus problema să se mute.

Rederhaugen se afla la un drum scurt cu barca de capitală. Sașa se îndrepta acum spre locul în care se termina aleea străjuită de arțari. Peste noapte, nuanțele palide ale înghețului coloraseră peisajul. Un aer glacial i-a mângâiat fața, pătrunzându-i apoi prin jachetă. S-a cutremurat de frig.

Deși locuia aici dintotdeauna, un val de afecțiune și atașament față de locul acela o cuprindea de fiecare dată când se plimba pe domeniu. Era lumea ei. În mintea ei, proprietatea și familia se confundau între ele, erau ca o extensie una pentru cealaltă. Stâncile înalte, netede, ușor înclinate spre vest, unde se scălda în copilărie, pontoanele și hangarele pentru bărci de la sud, peluzele perfect plane, care se făceau de un verde-smarald vara și se topeau în pădurea de conifere densă și tăcută, care se sfârșea cu o pantă bruscă la est, unde se afla cabana de scris a Verei.

De la fântâna secată din capătul aleii a luat-o pe un drumeag cu pietriș, până la clădirea cu trei etaje, din cărămidă albă, care domina proprietatea de pe o colină acoperită de iarbă. Avea

colonade, bovindouri, balcoane din fier forjat dantelate și un turn rotund cu creneluri, ca un castel medieval.

Sașa avea o fire conservatoare. Schimbările o speriau și o contrariau. Odată, când se certau, Mads spusese că o persoană ca ea – într-o bună zi, Sașa, fratele și sora ei aveau să moștenească una dintre cele mai frumoase proprietăți norvegiene, fără îndoială, un concern care valora miliarde de coroane și o fundație umanitară – nu avea mare lucru de câștigat de pe urma unor tulburări revoluționare. Avea dreptate, dar conservatorismul Sașei mergea chiar mai departe. Pentru ea conta doar familia.

Pentru Sașa, loialitatea față de ai săi era singurul lucru important, iar când personalitățile puternice ale celor din clanul ei intrau în conflict – bunica ei și fiul acesteia, tatăl dominant al Sașei, locuiau pe același domeniu de o jumătate de secol, dar foarte rar își mai vorbeau – era de datoria ei să restabilească echilibrul între cele două extreme.

S-a oprit la intrarea din spate a corpului principal și apoi a intrat în biblioteca în care se afla biroul ei. În cutia poștală a descoperit o vedere marcată Finse 1222: *Nu uita de excursia pe Hardangerjøkulen. Te iubesc. M.*

Îi era caracteristic lui Mads să-i facă astfel de mici surprize. Faptul că reușise să facă rost de o carte poștală din Finse și să i-o trimită înainte de plecare i-a stârnit o notă de tandrețe. Când era mai tânără, ar fi considerat asta drept o încercare cinică de a o impresionă și n-ar fi dat gestului nicio importanță – azi era convinsă că e o formă de iubire.

S-a așezat în fotoliul Eames din piele maro.

În calitatea sa de directoare a muzeului Fundației SAGA, era responsabilă de resursele umane, indiferent că era vorba despre angajații permanenți sau despre doctoranzi. A deschis calendarul. *Întâlnire: 8:00 – 8:10.* Sașa s-a uitat la ceas. Mai avea 15 minute. Era neliniștită.

În ultimul an, condusesese implementarea unui proiect ambițios, în colaborare cu Arhiva Federală Germană din Freiburg, *Abteilung Militärarchiv*¹. Când le vorbea celor din exterior despre proiect, foarte adesea nu reușea să le trezească interesul. Arhivele nu erau ceva sexy, dar asta era cea mai neînsemnată dintre grijile sale. Pentru ea, istoria însăși ieșea la lumină prin scrisori și telegrame. Era o muncă migăloasă, care-i plăcea mult. Bunica ei spunea că istoria e la fel de lipsită de obiectivitate ca un roman. Exagera, desigur, cum o făcea adesea.

Colaborarea cu arhivele germane consta în coroborarea informațiilor despre câteva sute de mii de soldați germani staționați pe teritoriul norvegian în timpul războiului. În baza de date electronică puteau căuta membrii familiei, istoricii sau alte persoane interesate, pornind de la nume, de la numărul plăcuței militare de identificare și așa mai departe, primind acces la informațiile existente. Proiectul însemna provocări logistice imense, dar ideea de bază a tatălui ei fusese aceea de a face fundația mai cunoscută în Germania.

Cineva a bătut la ușă, o dată, de două ori, însă ea nu a răspuns decât când ceasul a indicat ora opt.

– Da?

Doctorandul Sindre Tollefsen a intrat prudent în birou. Hai-nele sale nu erau chiar noi, iar pe la tâmpile începea să chelească. Îi mai rămăsese doar un smoc de păr neîngrijit. A privit-o blând, ușor nesigur. Ar fi putut să fie de vârsta ei.

– Ia loc, l-a invitat ea, iar el s-a așezat.

Sașa s-a gândit la toate persoanele pe care tatăl ei fusese nevoit să le concedieze. Cum reușea, oare, când ei i se părea atât de stânjenitor?

¹ Departamentul Arhivei Militare (lb. germană în orig.) (n. trad.)

– După cum știi, a început ea ezitant, Fundația SAGA colaborează de multă vreme cu universitatea, permițând doctoranzilor să folosească arhivele în timpul studiilor, pentru cercetare. Este o colaborare bazată pe încredere reciprocă. Ai adus contribuții importante despre istoria războiului și ai fost unul dintre cei care au contat mult în proiectul de colaborare cu germanii.

El a înghițit în sec, iar mărul lui Adam i s-a ridicat și a coborât. Sașa fusese entuziasmată de subiectul tezei lui Tollefsen. Studia istoria mișcărilor de rezistență antinazistă în rândul forțelor armate ale celui de-Al Treilea Reich în Norvegia, aplecându-se asupra istoriei complet necunoscute a subofițerilor germani executați la Kristiansand la sfârșit de război. O asemenea teză putea zgudu din temelii domeniul lui de activitate.

– Dar în contractul semnat de tine există o clauză restrictivă, a continuat Sașa, care trebuie respectată pentru a-ți asigura accesul la arhivele noastre, o clauză de confidențialitate care se aplică soldaților germani și tuturor aspectelor legate de SAGA și de familia noastră.

În clipa aceea, doctorandul a părut să înțeleagă.

– De unde știi...

– Nu pot să-ți explic în detaliu procedura noastră de securitate internă.

De fapt, șeful de securitate de la Rederhaugen luase drept model sistemul Asigurărilor de Sănătate, așa că-și putea da seama cine intra în arhive și ce pagini consulta. În ziua anterioară, după conversația neplăcută cu Vera, Sașa accesase câteva documente digitalizate și descoperise numele doctorandului în jurnalul de acces. Nu-i era pe plac o intruziune atât de profundă în istoria familiei sale. Îi semăna tatălui ei din acest punct de vedere.

– Ai consultat procesele-verbale ale consiliilor de administrație SAGA din 1969 și 1970, a spus ea. Sunt documente interne, fără relevanță pentru cercetările tale sau pentru public.

- Fără relevanță pentru public!

Doctorandul ridicase vocea.

- Corect. Așa cum poate știi deja, familia noastră este foarte rezervată față de presă. N-ai citit niciodată vreun reportaj despre noi și nici nu vei citi. Loialitatea și discreția ne caracterizează.

Lovea cu pixul în protecția de piele de pe birou.

- În orice caz, ai abuzat de încrederea acordată și, din acest motiv, îți vei pierde cu efect imediat postul și accesul la arhive.

Buza inferioară a doctorandului a început să tremure.

- Mă dai afară?

Ea a încuviințat.

- Regret.

Se aștepta ca întrevederea să se încheie, dar se înșelase. El a rămas pe scaun, cu un surâs crispat în colțul buzelor.

- Știi de ce am accesat procesele verbale?

- Nu. Și nici nu mă interesează.

- Pentru că istoria Verei Lind este legată de subiectul meu de cercetare. E legată de poveștile mincinoase pe care le-a spus mereu familia voastră.

Ea a inspirat adânc și s-a opus tentației de a-i răspunde pe același ton.

- E timpul să punem capăt întâlnirii, a rostit scurt, făcând semn din cap spre ușă.

Doctorandul s-a ridicat și s-a îndreptat spre ușă, dar s-a oprit în prag și s-a întors spre ea.

- Credeam că nu ești ca restul, Sașa Falck, dar ești la fel de lașă, sau poate chiar mai rău. Nu vreau să lucrez pentru o fundație care se laudă că are „adevărul” ca deviză, dar care practică tocmai contrariul. S-o întrebi pe bunica ta ce s-a întâmplat, de fapt, la Fundația SAGA în 1970.

Ușa s-a închis cu zgomot.

*

Sașa a rămas în fotoliu, privind în tavan. Iarăși Vera... Adevăr și loialitate? 1970? Fidelă caracterului său – atentă și diplomată în opinia ei, prea evazivă și evitând cu orice preț conflictele, în opinia fraților săi –, Sașa încerca să-i facă o vizită bunicii sale dinspre tată în fiecare săptămână, la cabana ei.

Trecuse pe acolo cu o zi înainte.

Ca de obicei, adusese prăjituri cumpărate special și, tot ca de obicei, bunica ei o servise cu un pahar de vin roșu și cu o țigară, în timp ce Sașa îi citea un capitol dintr-un roman preferat. Până în acel punct, totul decursese normal, până ce conversația luase o direcție diferită.

- Familia va comemora al 75-lea an de la naufragiu, îi explicase Sașa, prudentă. Am închiriat un expres de coastă care să ne ducă la locul catastrofei.

Bunica ei se întorsese încet spre ea.

- Cred că am nevoie de încă o țigară, Sașenka.

- Ar fi bine să vii și tu, sugerase Sașa. Poate ne povestești ce s-a întâmplat.

- Să vă povestesc?

- N-ai spus niciodată nimic despre subiect.

Poate că era o caracteristică generațională să păstreze tăcerea cu privire la traumele suferite. Accidentul îl costase viața pe soțul ei, iar fiul ei nou-născut scăpase ca prin urechile acului.

- Sigur c-ar fi bine pentru mine, replicase Vera. Dar nu sunt foarte sigură că ați vrea voi să ascultați ce am de zis.

- Bineînțeles că vrem. Războiul e de domeniul trecutului și suntem gata pentru adevăr.

Bunica ei o privise lung, prin norul de fum.

- Noi, repetase ea, clătînând din cap. Mereu ai fost loială familiei, Sașenka. Asta e bine. Însă, uneori, loialitatea și adevărul se bat

cap în cap. Cât despre acel expres de coastă pe care l-ai închiriat, eu cu siguranță n-o să calc pe puntea lui. Chiar vrei să auzi povestea?

Sașa încuviințase din cap.

– Atunci, pregătește-te să se destrame totul.

– Cred că o să am și eu nevoie de o țigară, în cazul ăsta.

Vera tăcuse, dar, când Sașa se pregătea de plecare, bunica o rugase să comande un taxi și să o însoțească prin pădure până la răscrucea de drumuri.

– Dar tu nu ieși niciodată! exclamase ea.

– Azi trebuie, dragă Sașenka, răspunsese bunica ei, înciudată.

În plus, din câte știi, nu-s în arest la domiciliu!

Înghițise în sec, căci nu era obișnuită ca Vera să o pună la punct în felul ăsta. Senzația neplăcută o însoțise pe drumul prin pădure și tot restul zilei.

Nu avea idee unde plecase bunica ei după aceea, însă venise timpul să afle.

Jazz, câinele de pază, era în dreptul intrării. Când a văzut-o pe Sașa, s-a ridicat pe labele din spate.

– Ce e? a murmurat ea și l-a scărpinat după urechi.

Jazz lătra agitat. Ciobănescul belgian *malinois* avea botul lung, o mască neagră în jurul ochilor și blana cafenie, ca a ciobăneștilor germani, însă firele de păr erau mai scurte, corpul mai ușor și spatele mai drept decât al rudelor sale. Era afectuos ca un cățeluș și curajos ca un lup. Putea fi dresat să facă orice. Știa să se urce în copaci, ca o pisică. Când e nevoie să protejezi președinți și să capturezi teroriști, alegi întotdeauna un *malinois*.

Sașa a urmat câinele în fugă. Cunoștea pe de rost fiecare rădăcină și piatră, toată geografia domeniului îi era întipărită în reflexe: mai întâi o alee întunecoasă, acoperită cu ace moi de conifere, printr-un pâlcc de molizi, apoi o porțiune de sol moale, care devenea alunecos după ploaie, niște rădăcini lucioase ca oasele în jurul unui iaz mic, acoperit de nuferi, două stânci în formă de tăiș

de topor care formau o depresiune... În copilărie, n-aveau voie să intre în Pădurea Diavolului.

Dintr-o dată, peisajul se deschidea, iar vegetația lăsa loc unei veritabile fortărețe naturale. Cabana bunicii se afla la câțiva metri spre dreapta.

A lovit-o o pală de vânt și a simțit că o cuprinde amețeala. Jazz a săltat până la un pas de poartă, s-a ridicat pe labele din spate și a lătrat iar.

Sașa a lovit încetișor cu mânerul în ușa de lemn.

Niciun răspuns.

– Bunico?

A deschis ușa, cu un scârțâit ușor.

– Vera, ești acasă?

A lovit-o un iz de spațiu închis. Sașa s-a uitat la rafturile încărcate de cărți, fără să citească titlurile. Parchetul a scârțâit ușor când s-a apropiat de dormitor. A deschis ușa. Patul era făcut de curând, cu o pătură albă, croșetată, așezată peste plapumă. Deasupra lui era înrămată o fotografie cu bunica și cu tatăl Sașei, bebeluș, la bordul expresului de coastă. Mereu îi dădea senzația că lumea și timpul sunt conectate.

În copilărie, i se întâmpla ca persoanele mai în vârstă să înceapă să plângă doar văzând-o, într-atât de mult semăna cu bunica ei. Și ea își dădea seama de asemănare. Buza superioară se curba ușor în jos la colțurile gurii, lucru care le conferea amândurora un aspect melancolic, aristocratic, care putea fi interpretat drept aroganță. Tenul alb-perlat, perfect, contrasta puternic cu părul castaniu, cu nuanțe roșcate. Ochii lor erau la fel, ușor migdalați, cu iriși azurii iridescenți, încadrați de pomeți înalți și de sprâncene dese, întunecate. În fotografia aceea, bunica avea în jur de 30 de ani, „vârsta la care femeile își ating apogeul frumuseții”, cum spunea doctorul Hans Falck. Orice s-ar fi spus despre seducătorul din Bergen, pe subiectul acesta știa multe.